

Управління культури, національностей та релігій
Миколаївської обласної державної адміністрації
Миколаївська обласна бібліотека для дітей ім. В. О. Лягіна



Організація роботи з дітьми дошкільного віку в Україні

*Інформаційний список
для організаторів дитячого читання*

Випуск 13

Миколаїв
2020

Укладач Л. Г. Шевцова

Редактор О. К. Карпенко

Відповідальна за випуск Т. А. Жайворонок

Організація роботи з дітьми дошкільного віку в Україні : інформ. список для організаторів дитячого читання. Вип. 13 / Миколаївська обл. б-ка для дітей ім. В. О. Лягіна ; уклад. Л. Г. Шевцова. – Миколаїв, 2020. – 27 с.



Інформаційний список літератури «Організація роботи з дітьми дошкільного віку в Україні» знайомить зі статтями з періодичних видань за липень – грудень 2020 року, які надійшли до нашої бібліотеки.

Матеріал розміщений за такими розділами:

1. Організація навчально-виховного процесу в дошкільному закладі

1. Офіційні документи та інструктивно-методичні рекомендації
2. Педагогічна освіта
3. Організація діяльності закладів дошкільної освіти в період пандемії
4. Принципи і методи виховання та навчання дошкільників
 - Пізнаємо світ
 - Народознавство
 - Математика
 - Фізичний розвиток
 - Читання та розвиток мовлення
 - Творча майстерня
 - Музичне виховання
5. Ігри та свята в родинному колі та в дитячому садку
6. Сімейне виховання. Робота з родиною
7. Робота з особливими дітьми
 - Організація навчально-виховного процесу дітей із порушеннями мовлення
 - Організація навчально-виховного процесу дітей із порушеннями зору
 - Організація навчально-виховного процесу дітей із синдромом Дауна

У межах кожного розділу публікації подано в алфавіті авторів або назв.

Список призначений для вихователів та музичних працівників дитячих садків. Шановні колеги, сподіваємось, що інформаційний список стане помічником у Вашій професійній діяльності.

Періодичність – один раз на півріччя.

1. Офіційні документи та інструктивно-методичні рекомендації



Перелік навчальної літератури, програм, рекомендованих МОН України для використання у закладах дошкільної освіти : (додаток до листа МОН України № 1/9-394 від 22.07.2020) // Дошкільне виховання. - 2020. - N 9. - С. 7-8 : вкл. л.

Щодо організації діяльності закладів дошкільної освіти у 2020/2021 навчальному році : інструктивно-методичні рекомендації (додаток до листа МОН України від 30.07.2020 № 1/9-411) // Дошкільне виховання. - 2020. - N 9. - С. 1-6 : вкл. л.

2. Педагогічна освіта



Венгер, Г. Стоп емоційному вигорянню! : тренінг для педагогів / Г. Венгер // Дошкільне виховання. - 2020. - N 7. - С. 26-29.

Мета тренінгу: ознайомити учасників із поняттям та симптомами професійного вигоряння; поглибити знання з питань збереження та зміцнення психологічного здоров'я; сприяти особистісному зростанню та самопізнанню педагогічних працівників; зуртувати колектив, створити позитивне емоційне налаштування на роботу.

Зламати стіну : практичне заняття для педагогів // Психолог дошкільця. - 2020. - N 7/8. - С. 48-57.

Мета заняття: ознайомлення з поняттям «комунікативні бар'єри», причинами їх виникнення, видами та способами подолання; набуття умінь та навичок попередження і подолання комунікативних бар'єрів у закладі в контексті міжособистісної взаємодії: виявів емпатії, вміння слухати, розуміння невербальних засобів спілкування; підвищенні рівня толерантності, зниження рівня агресії та управління емоціями.

Косенчук, О. Досліджуємо якість освітнього процесу : використання міжнародної методики ECERS-3 у закладах дошкільної освіти / О. Косенчук, І. Новик // Дошкільне виховання. - 2020. - N 10. - С. 10-13.

Цього навчального року в Україні розпочинається національне дослідження якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти з використанням міжнародної методики ECERS-3. У чому ж полягають особливості та переваги цієї методики, розповідають представниці державної установи, яка забезпечуватиме її впровадження.

Лавандові ведмедики, або Дитячий садок без насилля : Данська технологія в українських реаліях // Дошкільне виховання. - 2020. - N 11. - С. 16-19.

Як створити психологічно комфортну атмосферу в дитячому колективі? Як навчити малят адекватно проявляти свої емоції, розуміти почуття інших людей і зважати на них, конструктивно розв'язувати конфлікти? Як закласти міцний ціннісний фундамент юної особистості й уникнути булінгу в школі? Авторка статті "Данська технологія: як це працює?" та авторки статті "Адаптуємо й проваджуємо технологію" пропонують ознайомитися з данською технологією "Дитячий садок без насилля" та варіантами її впровадження в українських дитсадках.

Литвиненко, І. Дитина і педагог - партнери / І. Литвиненко // Дошкільне виховання. - 2020. - N 10. - С. 8-9.

Педагогіка партнерства передбачає відносини рівноправ'я, довіри і взаємоповаги між усіма учасниками освітнього процесу. Вихователь має сприймати дітей як рівних і відповідно до цього вибудовувати і своє спілкування з ними, й усю освітню роботу. Які переваги такої партнерської взаємодії та як її налагодити, розповідає авторка статті.

Слободянюк, О. Мультисенсорне середовище: дивлюся - досліджую - дію : майстер-клас для педагогів / О. Слободянюк, А. Очеретна // Дошкільне виховання. - 2020. - N 11. - С. 33-35.

Мета майстер-класу: поглибити знання педагогів про засоби підвищення чутливості аналізаторів дітей (тактильного, зорового, нюхового, слухового, кінестетичного та інших). Ознайомити учасників з окремими складовими мультисенсорного середовища, орієнтованого на розвиток різних аспектів чуттєвої сфери дітей, формування в них системи перцептивних дій як основи для подальшої інтелектуальної діяльності.

3. Організація діяльності закладів дошкільної освіти в період пандемії

Ляшко, В. Протиепідемічні заходи у закладах дошкільної освіти на період карантину у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19) : затверджено постановою Головного державного санітарного лікаря України від 22.09.2020 № 55 / В. Ляшко // Дошкільне виховання. - 2020. - N 10. - С. 14-15.

Щодо відновлення діяльності в закладах дошкільної освіти : Лист МОН України від 22.05.2020 № 1/9-269 // Дошкільне виховання. - 2020. - N 7. - С. 1-3 : вкл. л.

* * *

Катрук, О. Віршики-помічники : організація режимних моментів в умовах адаптивного карантину / О. Катрук // Дошкільне виховання. - 2020. - N 7. - С. 8-9.



З послабленням карантинних заходів садочки відчинили двері для вихованців. Водночас перед усіма учасниками освітнього процесу постали нові виклики. Обмеження тілесних контактів, вихователька у масці, дотримання дистанції... Як зробити психологічно комфортним перебування малят у незвичних реаліях? На допомогу приходять художнє слово. Авторські веселі віршики допомагають зацентрувати увагу дітей на режимних моментах, закріпити нові правила поведінки, а ще поліпшують настрій.

Косенчук, О. Організація діяльності закладів дошкільної освіти в період пандемії / О. Косенчук, І. Новик // Дошкільне виховання. - 2020. - N 9. - С. 17-21.

Від початку навчального року заклади дошкільної освіти в кожному регіоні працюють у різних умовах відповідно до рівня небезпеки поширення COVID-19. У статті подано рекомендації фахівців, які допоможуть якісно й безпечно організувати освітній процес.

Крутій, К. Готовність в умовах невизначеності : методичні акценти в організації освітнього процесу в новому навчальному році / К. Крутій // Дошкільне виховання. - 2020. - N 8. - С. 3-9.

Авторка аналізує здобутки вітчизняних педагогів у дистанційній освіті дошкільнят та окреслює можливі стратегії дій для різних варіантів розвитку ситуації.

Присяжнюк, Л. Літній оздоровчий період в умовах карантинних обмежень / Л. Присяжнюк // Дошкільне виховання. - 2020. - N 7. - С. 3-7.

Пандемія коронавірусу внесла суттєві корективи у звичну, налагоджену впродовж багатьох років роботу дитячих садків, змусила переглянути усталені норми їхньої діяльності. Реальні загрози, які несе невидимий ворог, спонукали до впровадження певних новацій в організацію освітнього процесу. З цієї статті автор пропонує дізнатися, як налагодити роботу з дітьми в літній оздоровчий період з урахуванням нових вимог та пріоритетів.

4. Принципи і методи виховання та навчання дошкільників

■ Пізнаємо світ

Алексєєва, В. Журавлиний клин у небо лине / В. Алексєєва // Джміль. - 2020. – N 10. - С. 12-15 : іл. кольор.

Публікація розповідає про один із символів України - журавля; пропонує цікаві завдання про птаха, музично-літературну хвилинку,

веселу журавлину руханку, переказ казки про журавля та лисичку, конкурс скоромовок, прислів'я про журавля, журавлину вікторину.



Атаманенко, Н. І. Космічні ігри : конспект заняття із ознайомлення дітей з природним довкіллям для дітей старшого дошкільного віку / Н. І. Атаманенко // Розкажіть онуку. - 2020. - N 8/9. - С. 2.

Для заняття автор пропонує: гру-змагання «Гонщик» (хто швидше намотає нитку і притягне машину); гру-дослід «Гори, гори ясно...» (визначити від яких предметів буває найсвітліше: кишеньковий ліхтар, телефон, настільна лампа, проектор); гру «Перенеси воду» (показати дітям як можна переносити воду за допомогою губки); гру «Сухий - мокрий» (закріпити поняття явищ: сухий – мокрий); гру «Легенька пір'їна і важкий бегемот» (закріпити вміння дітей зважувати предмети); гру «Кільцевихор» (закріпити вміння дітей накидати кільця на вісь; гру «Чорно-білі фото» (закріпити вміння дітей підбирати однакові за формою предмети і вставляти їх у отвори).

Бугайчук, В. Л. Таємниці осіннього лісу: конспект інтегрованого заняття (середній дошкільний вік) / В. Л. Бугайчук // Розкажіть онуку. - 2020. - N 10. - С. 9-10.

Мета заняття: продовжувати ознайомлювати дітей із життям диких тварин у лісі, з особливостями їх харчування та місця проживання; розвивати зв'язне мовлення, вміння будувати відповіді на запитання; розвивати пам'ять, спостережливість, дрібну моторику рук; виховувати добрі почуття до тварин, цікавість до світу природи, охайність у малюванні.

Гришко, Н. М. Економісти-дошкільнята дарують вам брейн-ринг завзято / Н. М. Гришко // Розкажіть онуку. - 2020. - N 10. - С. 12-13.

Мета заняття: формувати економічну компетентність, навички раціонального споживання; узагальнити та систематизувати знання дітей про загальноживані економічні терміни: бартер, валюта, фермер, бізнесмен, комерсант, менеджер, банкір, інкасатор; підвести дітей до свідомого розуміння цих слів; виховувати ощадливість, адекватне ставлення до грошей.

Догадайло, М. М. Подорож до казкового лісу: (екологічне асорті) (старша група) / М. М. Догадайло // Розкажіть онуку. - 2020. - N 8/9. - С. 9-10.

Мета заняття: закріпити знання дітьми правил поведінки у лісі; поповнити знання дітей про польові та лікарські рослини; про жителів

лісу; дати поняття про те, що без води нема життя на землі; вчити визначати основні ознаки води, її властивості; ознайомити дітей з легендою про лелеку; збагачувати активний словник дітей назвами рослин, птахів та тварин; розвивати увагу, пам'ять; формувати вміння вирізати листочки для дерева, виховувати акуратність у роботі під час аплікації, бережливе ставлення до живої природи лісу, естетичне почуття.

Кольченко, О. Г. У гості до фіалок : конспект проведення колективної праці по догляду за кімнатними рослинами (старша група) / О.Г. Кольченко // Розкажіть онуку. - 2020. - N 11/12. - С. 5.

Мета: узагальнити знання дітей про кімнатні рослини, особливості їх росту та способи догляду за ними; розширювати знання й уявлення про кімнатну рослину - фіалку (назва рослини, особливості зовнішнього вигляду, особливості догляду за нею); підтримувати й закріплювати інтерес до кімнатних рослин; виховувати працьовитість та ціннісне ставлення до природи.

Луценко, Л. О. Птахи нашого краю: інтегроване заняття з пріоритетом мовленнєво-пізнавальних завдань / Л. О. Луценко // Розкажіть онуку. - 2020. - N 8/9. - С. 27.

Мета заняття: розширити та систематизувати уявлення дітей про птахів, які залишаються на зиму в Україні, їх поведінку, зовнішній вигляд, харчування, роль у природі; розвивати пізнавальну активність, зв'язне мовлення, творчість, уяву, спостережливість; виховувати бережне ставлення до пернатих друзів, бажання допомагати їм узимку.

Майструк, Л. На згадку про осінь: (середній дошкільний вік) / Л. Майструк // Розкажіть онуку. - 2020. - N 8/9. - С. 19-20.

Мета: узагальнити знання дітей щодо осінніх змін в природі, житті тварин, рослин; продовжувати вчити дітей розуміти значення дерев для життя людини, сприяти розвитку пізнавального інтересу до природи та довкілля; розвивати зв'язне мовлення, логічне мислення, увагу, пам'ять, уяву; спонукати дітей відповідати на запитання вихователя, підтримувати інтерес до виконання завдань; виховувати допитливість, доброту, любов, відповідальність, бережливе ставлення до природи.

Мозгова, Ю. В. До квітів у гості: (старша група) / Ю. В. Мозгова // Розкажіть онуку. - 2020. - N 10. - С. 16.

Мета заняття: розширити знання дітей про квіти; ознайомити з лікувальними властивостями ромашки та шипшини; виховувати турботливе ставлення до рідної природи; закріплювати у свідомості дітей правила поведінки в природі.

Олекса, О. Я. Цікава книга / О. Я. Олекса // Розкажіть онуку. - 2020. - N 6/7. - С. 30 .

Мета заняття: знайомити дітей із різноманітним світом книг - їх будовою, призначенням, історією виникнення, значенням в житті людини. Збагачувати мовлення дітей словами-назвами професій людей, що виготовляють книги, прислів'ями про книгу; продовжувати вчити дітей бережно поводитися з дитячою книжкою; розвивати пам'ять, мислення, увагу, пам'ять, зв'язне мовлення, мислення; виховувати любов до книги, шанобливе, дбайливе ставлення до неї.

П'янкova, Н. М. Зимові візерунки : конспект інтегрованого заняття: розвиток мовлення, ознайомлення з природою, образотворче мистецтво (молодший дошкільний вік) / Н. М. П'янкova // Розкажіть онуку. - 2020. - N 6/7. - С. 17-18.

Мета заняття: закріпити уявлення дітей про зимові явища (снігопад, вітер, мороз, завірюха), про зимові звуки та про зміни, які відбуваються в природі; збагатити словник дітей словами, що передають характерні властивості зими; вчити встановлювати найпростіші причинно-наслідкові зв'язки; розвивати слухову та зорову увагу, сприйняття кольору і ритму; удосконалювати вимову звуків рідної мови, вчити відповідати на поставлені питання; виховувати інтерес до пізнання природи і відображення своїх вражень в образотворчій діяльності.

Савелюк, Т. С. Кругосвітня подорож : конспект інтегрованого підсумкового заняття (розвиток мовлення, природа, дошкільця) (старша група) / Т. С. Савелюк // Розкажіть онуку. - 2020. - N 8/9. - С. -7.

Мета заняття: перевірити та узагальнити обсяг знань дітей про природу планети Земля, життя диких тварин, тварин Півночі та Півдня; вправляти у вживання розповідних речень, збагачувати словник словами-назвами тварин - мешканців різних широт землі, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки в природі; закріпити знання дітей про пори року та частини доби.

Середенко, О. В. Вересень, жовтень, листопад: (старший дошкільний вік) / О. В. Середенко // Розкажіть онуку. - 2020. - N 8/9. - С. 19.

Мета: створити дружню атмосферу в групі; розширити знання дітей про назви осінніх місяців; формувати вміння сприймати красу осінньої природи, висловлювати свої думки, судження щодо побаченого, почутого, слухати і спілкуватися з однолітками; розвивати навички, які дають змогу навчатися впевнено говорити і слухати.

Терещенко, І. Діток гарбузи бокаті запросили погуляти : освітня діяльність на прогулянці для дітей середньої групи / І. Терещенко // Дошкільне виховання. - 2020. - N 10. - С. 32-33.

Осінь - найщедріша пора року. Будь-які з її дарів можуть стати в пригоді для формування мовленнєвої, логіко-математичної та інших компетенцій вихованців. А надто гарбузи - яскраві, гарні й дуже корисні.

Запросіть своїх вихованців на осінню прогулянку із цікавими завданнями, іграми та вправами, розробку якої пропонує авторка. Прогулянка розширить знання дітей про овочі, зокрема про різновиди гарбузів, про страви, які з них готують.

▪ Народознавство



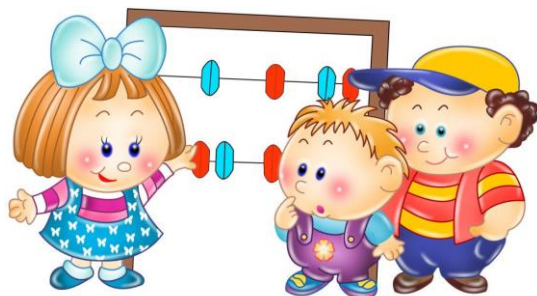
Харчук, Н. В. Подорож Україною : інтегроване заняття із народознавства з використанням мнемокубиків (старша група) / Н. В. Харчук // Розкажіть онуку. - 2020. - № 10. - С. 21-22.

Мета заняття: збагатити знання дітей про Україну, використовуючи прийоми мнемотехніки (мнемокубики), закріпити знання про державні символи, столицю, ріки, гори, видатні постаті; ознайомити дітей із версіями заснування м. Києва; спонукати до виявлення громадянських почуттів; виховувати доброзичливість, патріотичні почуття і повагу до державних символів, почуття приналежності до свого народу, його духовної культури.

Чернієнко, С. М. Зацвіла в долині червона калина: конспект заняття з народознавства та образотворчого мистецтва (старший дошкільний вік) / С. М. Чернієнко // Розкажіть онуку. - 2020. - № 8/9. - С. 4-5.

Мета заняття: поглибити знання дітей про Україну, розширити знання про народні символи, сприймати образний зміст і художню форму поезії, відчувати характер твору; закріпити знання про літературний жанр - вірш, уміння відчувати ритм вірша; вчити добирати рими до слів; зображувати кущ калини, передаючи його характерні ознаки (нахилені гілки, листя, кетяги калини); розвивати пам'ять, увагу, мислення; виховувати любов до Батьківщини.

▪ Математика



Вінтоняк, І. Міркуємо і граємо, математику вивчаємо / І. Вінтоняк // Джміль. - 2020. - № 9. - С. 18-19 : іл. кольор.

Інтегрований матеріал, завдяки якому малята зможуть власноруч створити поробки - математичні тренажери та влаштувати з їх допомогою змагання у своїй групі.

Гнилосир, О. Г. У країні Народної математики (старший дошкільний вік) / О. Г. Гнилосир // Розкажіть онуку. - 2020. - № 10. - С. 13-14.

Мета заняття: ознайомити дітей з основою народної математики; вправляти дітей у кількісній лічбі та лічбі парами; навчити вимірювати

речовини, предмети народною міркою; згадати твори, в яких зустрічаються числа; розвивати уяву, мислення, пам'ять; виховувати інтерес до народної математики та народної творчості.

Імбер, В. Маленькі геометрики : ознайомлення дітей з геометричними фігурами за методом повного фізичного реагування / В. Імбер // Дошкільне виховання. - 2020. - № 9. - С. 3-7.

З перших днів життя діти сприймають інформацію про навколишній світ через тіло. Цей спосіб є для них природним, тому аби допомогти дошкільнятам краще засвоїти складний навчальний матеріал, варто залучати їх до рухової активності. Таку можливість дає метод повного фізичного реагування. Авторка розповідає, як використовувати його на практиці, та пропонує покрокові розробки з вивчення площинних геометричних фігур.

Кац, Є. Ігрові практики для майбутніх математиків : завдання та ігри для дітей старшої групи / Є. Кац // Дошкільне виховання. - 2020. - № 9. - С. 12-13.

Які вміння та навички необхідні майбутнім школярам? Чи справді насамперед важливо навчитися добре читати й лічити перед школою? На думку авторки, набагато ціннішими є розвиненість уваги, здатності зосереджуватися, керувати своїм тілом і відчувати його потреби. Ці важливі передумови легкої адаптації до шкільного життя та успішного навчання допомагають сформулювати ігри.

Кузьменко, Ю. Із цеглинками грали й Колобка рятували : інтегроване заняття для дітей молодшої групи / Ю. Кузьменко // Дошкільне виховання. - 2020. - № 9. - С. 22-24.

Казкою про Колобка ні вас, ні ваших вихованців уже не здивувати. А якщо разом з малятами фантазувати, змінювати сюжет, вивчати математику і будувати з улюбленого конструктора? Граючи на такому занятті, діти невимушено опановуватимуть поняття довжини, величини і кількості; навчатимуться розміщувати на площині цеглинки конструктора горизонтально, в одну лінію, щільно прикладаючи їх коротшими ребрами одну до одної; будуватимуть вежу за вказівками; називатимуть деталі, їхні кольори.

Магочкіна, О. Математика у віршах / О. Магочкіна // Дошкільне виховання. - 2020. - № 9. - С. 11.

Успішність будь-якої справи забезпечують насамперед позитивні емоції. Що можна зробити, аби математика сподобалася дітям? Перетворити навчання на веселу гру! Ось такі дотепні віршики і розважать малят, і заохотять до пошуку математики в повсякденному житті. Покажіть своїм вихованцям, що математика - аж ніяк не нудна наука.

Підлісна, Ю. Павучок-молодець, математики знавець : заняття з математики за вальдорфською методикою для дітей різновікової групи / Ю. Підлісна, Л. Мельник // Дошкільне виховання. - 2020. - № 9. - С. 14-16.

Методики, які пропонує вальдорфська педагогіка, допомагають ознайомлювати дітей з навчальним матеріалом легко, невимушено, із задоволенням. При цьому засвоюється він міцно, адже в процесі пізнання задіяні й тіло дитини, і розум, і емоції. Пропоноване заняття з математики саме таке. До того ж воно адаптоване до вимог нормативних документів, що визначають основні принципи роботи з дітьми в українських ЗДО.

Скрипник, В. Пригоди непосидючих одиночок / В. Скрипник // Дошкільне виховання. - 2020. - № 9. - С. 8-10.

Ознайомлювати дітей із цифрами і числами починають з молодшого дошкільного віку. Найважливіше, про що вони дізнаються: що числа виражають кількість предметів (відповідають на питання скільки?), а також що на письмі їх позначають спеціальними знаками - цифрами. Аби діти засвоїли цю інформацію, варто наочно продемонструвати їм відмінність між поняттями "число" і "цифра" та зв'язок між ними. Авторка пропонує формувати ці базові математичні уявлення засобами унаочненої казки.

Чулошнікова, М. Як квадрат Кіндрат у родину повернувся : геометрична казка для дітей старшої групи / М. Чулошнікова // Дошкільне виховання. - 2020. - № 11. - С. 26-29.

Чудовий спосіб ознайомити дітей із властивостями геометричних фігур, їхніми спільними та відмінними ознаками - запросити малечу в мандрівку казковою країною. Авторка статті пропонує вашій увазі захопливу й надзвичайно дотепну авторську казочку, яка неодмінно сподобається вашим вихованцям. А завдяки методичним порадам і практичним завданням здійснювати з дітьми роботу над казкою зможуть і батьки вдома.

■ **Фізичний розвиток**

Кондратюк, Н. Чарівна рукавичка святого Миколая : спеціалізоване фізкультурне заняття для дітей старшої групи (за методикою М. Єфименка) / Н. Кондратюк // Дошкільне виховання. - 2020. - № 11. - С. 30-32.

Напередодні свята чом би не запросити на заняття з фізкультури... самого святого Миколая? Нехай



улюбленець малят подивиться, як вправно вони виконують усі завдання. Як старанно шукають загублену рукавичку, проявляючи при цьому спритність, витривалість, швидкість реакції, координацію рухів. І звісно ж, добрий гість не залишить дітей без подарунків!

Коржавіна, О. В. Мандруємо осіннім лісом: конспект сюжетного заняття з фізкультури (6 р. ж.) / О. В. Коржавіна // Розкажіть онуку. - 2020. - N 10. - С. 5-6.

Мета заняття: розвивати рухові якості: швидкість, спритність, вправність, загальну витривалість, узгодженість рухів рук та ніг; сприяти підвищенню рухової активності, самостійності в процесі рухової діяльності; підвищувати фізичну компетентність дітей засобами навчання основних рухів та загально-розвиваючих вправ, умінням застосовувати їх в життєвих ситуаціях; виховувати бажання систематично займатися фізкультурою і спортом, дбати про своє здоров'я.

Кравченко, І. О. Спорт - здоров'я, спорт - це клас, він об'єднує всіх нас!!! : тиждень фізкультурно-оздоровчої роботи / І. О. Кравченко // Розкажіть онуку. - 2020. - N 8/9. - С. 28-32.

Лисенко, Г. Пригоди в мотузяному парку : квест на туристичній стежині для дітей старшої групи / Г. Лисенко, Н. Шепель // Дошкільне виховання. - 2020. - N 8. - С. 16-18 : фот. кольор.

Як влаштувати туристичну стежину, а то й цілий мотузяний парк на території закладу, коли діють карантинні обмеження. Мета цього квесту: збагачувати руховий досвід дітей; удосконалювати вміння орієнтуватися на території дитячого садка за допомогою мали; закріплювати навички пролізання правим та лівим боком, грудьми вперед; підстрибування до підвішеного предмета; підйому на пагорб за допомогою каната та спуску без нього; ходьби "змійкою" між предметами, у напівприсяді; метання предметів у вертикальну ціль; стрибків на двох ногах із просуванням уперед. Своїм досвідом діляться київські педагоги.

Черемісінова, А. У зоопарку : ранкова гімнастика на свіжому повітрі для дітей старшої групи / А. Черемісінова // Дошкільне виховання. - 2020. - N 7. - С. 14-15.

Завдання ранкової гімнастики - не лише збадьорити тіло, а й поліпшити настрій малят, створити дружню атмосферу, налаштувати їх на цікавий і захопливий день у дитсадку. І допоможе в цьому... похід до зоопарку!

■ Читання та розвиток мовлення



Андрієнко, І. М. У пошуках казки : конспект заняття з художньої літератури з елементами ейдетики (старший дошкільний вік) / І. М. Андрієнко // Розкажіть онуку. - 2020. - N 6/7. - С. 9.

Мета заняття: розвивати логічне мислення, увагу, пам'ять, дрібну моторику рук, уяву, фантазію; виховувати вміння активно

співпрацювати одне з одним та з вихователем; вправляти в умінні складати описові розповіді від першої особи; відтворювати зміст казки за допомогою геометричних фігур; вміти викладати слово за допомогою букв - піктограм; збагатити словник назвами казок, використовуючи предметні картинки.

Демощук, М. Я чую твій голос : розвиток мовленнєвих компетенцій дошкільнят / М. Демощук, А. Козлова // Психолог дошкілля. - 2020. - N 7/8. - С. 8-13.

Спілкування є важкою і багатогранною діяльністю, яка вимагає специфічних знань, умінь, новинок. Цими компетенціями людина оволодіває в процесі засвоєння соціального досвіду. Комунікативність - запорука адаптації людини. Спілкування дає змогу реалізуватися в соціальній сфері та в житті загалом. Є суттєва відмінність між мовленням та комунікативними навичками. Першочерговим завданням є розвиток мовлення, як інструменту розвитку комунікації.

Должикова, А. І. Свято рідної мови для найрідніших: відкритий захід до Дня рідної мови (старший дошкільний вік) / А. І. Должикова // Розкажіть онуку. - 2020. - N 6/7. - С. 24-25.

Мета заходу: розширити і поглибити знання дітей про рідну мову; показати її багатство, красу; розвивати виразне мовлення, уяву, мислення, образну пам'ять; збагачувати словниковий запас; виховувати любов до рідної мови, рідної землі, художнього слова, пісні, повагу до батьків.

Клінишкова, І. М. Літературна вікторина «Що? Де? Коди?» : конспект комплексного заняття: художня література, грамота, математика (6-й рік життя) / І. М. Клінишкова // Розкажіть онуку. - 2020. - N 6/7. - С. 11-12.

Мета заняття: вчити дітей складати задачі на додавання та віднімання, розв'язувати їх (у межах 10); вимірювати відрізки та користуватись лінійкою. Закріпити поняття «найвищий», «найнижчий»; знання про те, що слова складаються зі складів, вміння робити звуковий

аналіз дво-, трискладових слів, знаходити останній звук у слові та називати слово із заданим звуком. Вправляти в умінні орієнтуватись у жанрах літератури (байка, казка, оповідання, вірш). Закріпити знання дітей про українських письменників та поетів. Розвивати логічне мислення, окомір, вміння висловлювати свої думки. Прищеплювати навички пояснювального мовлення. Виховувати інтерес до народної творчості.

Мелащенко, І. М. Весела подорож : інтегроване заняття з пріоритетним напрямком мовленнєвого розвитку (середній дошкільний вік) / І. М. Мелащенко // Розкажіть онуку. - 2020. - N 6/7. - С. 15-17.

Мета заняття: активізувати мовлення дітей, спонукати до вживанням різних типів речень; закріпити знання про види транспорту; узагальнити знання про пори року та їх ознаки; закріпити вміння називати твори художньої літератури за ключовими словами; розвивати просторове мислення; виховувати активність на заняттях, дружні стосунки, працелюбність, зацікавленість результатами власної роботи.

Руденко, Т. В. Шукаємо Осінь в казках Василя Сухомлинського / літературний проект / Т. В. Руденко, Ю. В. Лобачивець // Розкажіть онуку. - 2020. - N 6/7. - С. 2-3.

Мета проекту: Формувати у дітей стійкий інтерес до літератури; вчити аналізувати вчинки героїв літературних творів; виховувати моральні якості за допомогою художнього слова, любов та бережливе ставлення до природи. Зосередити дітей на почуттях, допомогти «увібрати осінь у себе» й відчутти її кожною клітинкою душі й тіла за допомогою творів В. Сухомлинського.

Харламова, Я. В. Квіти України: конспект комплексного заняття з розвитку мовлення (середня група) / Я. В. Харламова // Розкажіть онуку. - 2020. - N 6/7. - С. 23.

Мета заняття: вчити дітей відповідати на запитання повними реченнями під час співбесіди із запропонованої теми. Формувати вміння співвідносити назву та зображення квітів нашої місцевості на основі вже отриманих знань (мак, кульбаба, звіробій, волошка, ромашка, мальва, тюльпан, чорнобривець, проліски, підсніжники, фіалка, крокус, білоцвіт). Поглиблювати знання дітей про цілющі рослини рідного краю. Розвивати увагу, пам'ять, творчу уяву, мовлення дітей.

▪ **Творча майстерня**

Артеменко, М. Галасливі жабенята : [створити жаб-акторів з паперу та картону : майстер-клас] / М. Артеменко // Джміль. - 2020. - N 7/8. - С. 24 : іл. кольор.

Створити жаб-акторів та інсценізувати вірш "Як "говорять" жабки?", розіграти зустріч жабок із різних країн, поставити виставу. Публікація допоможе залучити малят до театралізованої й образотворчої діяльності, провести інтегровані заняття чи уроки з розвитку мовлення, української мови й читання, курсів «Я досліджую світ» та «Мистецтво». Така різнопланова робота активізує пізнавальну діяльність і фантазію малят, сприяє розвитку сценічних здібностей, мовлення, пам'яті, уваги й уяви.



Артеменко, М. Із лоточка для яєць - мишки й півник-співунець : [майстер-клас] / М. Артеменко // Джміль. - 2020. - № 9. - С. 15 : іл. кольор.

Інтегрований матеріал, який спонукає дітей пригадати знайому казку та навчить швидко виготовляти акторів-ляльок для імprovізованої вистави з упаковки від яєць. Публікація допоможе залучити малят до театралізованої й образотворчої діяльності, провести інтегровані заняття чи уроки з розвитку мовлення, української мови й читання, курсів «Я досліджую світ» та «Мистецтво». Така різнопланова робота активізує пізнавальну діяльність і фантазію малят, сприяє розвитку сценічних здібностей, мовлення, пам'яті, уваги й уяви.

Велетнюк, Л. Тантамарески в дитсадку : організація театралізованої діяльності дітей старшої групи / Л. Велетнюк // Дошкільне виховання. - 2020. - № 10. - С. 34-35.

Тантамареска - інструмент розвитку емоційної сфери та творчих здібностей малят, що спонукає їх до активної участі в театралізованій грі, сприяє набуттю комунікативних навичок. З її допомогою діти вчать імprovізувати та будувати діалоги, не боячись помилитися, сказати щось неправильно. А також малята невимушено вдосконалюють емоційну виразність мовлення, відпрацьовують точність рухів.

Вінтоняк, І. Малюнки на камінцях : [майстер-клас] / І. Вінтоняк // Джміль. - 2020. - № 9. - С. 14 : іл. кольор.

Авторка пропонує оживити звичайні камінці і розмалювати. Роздивитися камінчик і уявити на яких тваринок вони схожі? Яких діти хотіли б створити? Як цих тваринок краще розфарбувати? Де в них будуть оченята? Ротики? Лапки? Які фарби знадобляться для роботи? Публікація може стати у пригоді на заняттях з образотворчого мистецтва, уроках інтегрованих курсів "Мистецтво", "Я досліджую світ", під час самостійної художньої діяльності, позакласної та

гурткової роботи.

Коляда, І. Аквагримування - на личках малювання : використання бодіарту в роботі з дошкільнятами / І. Коляда // Дошкільнє виховання. - 2020. - N 7. - С. 22-23.

Бодіарт - це мистецтво прикрашати тіло різноманітними зображеннями. Чи помічали ви, з яким задоволенням діти малюють пальчиками чи розмальовують себе фарбами? Чому ж не спробувати дати їм таку можливість, звісно, спрямувавши цю діяльність у мистецьке й розвивальне русло? Авторка статті ділиться власним досвідом використання цієї нетрадиційної техніки образотворчості в роботі з дошкільнятами.

Косенко, Н. М. Натюрморт. Складання описової розповіді за натюрмортом : проект тижня / Н. М. Косенко // Розкажіть онуку. - 2020. - N 10. - С. 2-4.

Мета проекту: ознайомити дітей з натюрмортом; вчити складати описову розповідь за картиною, будувати розповідь за планом (графічним), аналізувати назву картини та пропонувати свою назву; складати розповіді про окремі частини, деталі картини; розвивати вміння висловлювати своє ставлення і давати оцінку картинам.

Людкевич, Н. Антистрес-малювання : [майстер-клас] / Н. Людкевич // Джміль. - 2020. - N 7/8. - С. 20-21 : фот. кольор.

Нестандартні прийоми малювання розвивають креативність, учать дітей експериментувати, додають сміливості у творчості. Це й малювання, і гра, й експериментування з барвами та формами. Пропоновані способи малювання можна використати в індивідуальній та груповій роботі з дітьми в дитсадку, в школі, вдома або як один з різновидів самостійної художньої діяльності, а також на заняттях художніх гуртків та студій.

Оладенко, А. В. Вогнегривий коник: конспект комплексного заняття: мовлення, ліплення (старший дошкільний вік) / А. В. Оладенко // Розкажіть онуку. - 2020. - N 11/12. - С. 16-17.

Мета заняття: розвивати мовлення малят, удосконалювати вміння описувати іграшки, відповідати повним реченням, класифікувати іграшки за матеріалом, з якого виготовлені, способом виготовлення, призначенням. Вчити ліпити коника конструктивним способом планувати свою роботу. Удосконалювати прийоми ліплення: розривання, витягування, притискання, згладжування. Сприяє розвитку у дітей прояву власної ініціативи, творчості, фантазії, формувати естетичні почуття, смак.

Пустельник, О. Усі, хто казку любить, гайда до Добролюба! : театралізована діяльність для дітей старшої групи / О. Пустельник //

Дошкільне виховання. - 2020. - № 7. - С. 30-33.

Чи є щось цікавіше для дітей, ніж казка, особливо якщо вона оживає? Маленькі актори виконують ролі персонажів, а глядачі активно допомагають їм. Пропонований сценарій дасть дошкільнятам можливість поринути у вир театральних подій, виконати цікаві завдання з елементами ТРВЗ, розширити й поглибити свої знання про світ і... отримати величезне задоволення та незабутні враження!

Рябчук, Т. М. Віночок весняних квітів: конспект підгрупового заняття з використанням елементів кольоротерапії (логопедична група старшого дошкільного віку) / Т. М. Рябчук // Розкажіть онуку. - 2020. - № 10. - С. 30-31.

Мета заняття: продовжувати знайомити дітей із весняними змінами в природі; закріпити знання дітей про весняні квіти та їх кольорову гаму; формувати вміння малювати нетрадиційною технікою (долоньки, пальчики, кулачки); розвивати увагу, логічне мислення, пам'ять, творчу уяву; підняти настрій та емоційний тонус дітей за допомогою кольорів; виховувати художні смаки, вміння бачити і берегти красу природи.

Терещенко, І. Маленькі фотографи : поради вихователям і батькам дітей старшої групи / І. Терещенко // Дошкільне виховання. - 2020. - № 7. - С. 24-25.

Про нинішніх дітей кажуть, що вони "народилися зі смартфонами в руках". І вдома дуже часто замість розваг надворі вони обирають гаджети. Як же обернути цю ситуацію малятам на користь? Зацікавити їх фотографуванням! Це й захоплива розвага, і вправління у спостережливості, й пізнання світу, і долучення до мистецтва.

Чернієнко, С. М. Зацвіла в долині червона калина: конспект заняття з народознавства та образотворчого мистецтва (старший дошкільний вік) / С. М. Чернієнко // Розкажіть онуку. - 2020. - № 8/9. - С. 4-5.

Мета заняття: поглибити знання дітей про Україну, розширити знання про народні символи, сприймати образний зміст і художню форму поезії, відчувати характер твору; закріпити знання про літературний жанр - вірш, уміння відчувати ритм вірша; вчити добирати рими до слів; зображувати кущ калини, передаючи його характерні ознаки (нахилені гілки, листя, кетяги калини); розвивати пам'ять, увагу, мислення; виховувати любов до Батьківщини.

Шишлова, О. Мистецький квест "Текстури" / О. Шишлова // Джміль. - 2020. - № 10. - С. 19 : фот. кольор.

Авторка запрошує взяти участь у квесті та подивитися по-новому на предмети, які нас оточують. Завдання квесту: за відведений час (20-30 хв) знайти якомога більше речей, які можуть залишати цікаві

відбитки на фользі, та створити колекцію відбитків. Їх можна використати для створення картинки чи об'ємної поробки.

■ Музичне виховання



Бабичева, Т. Елементи Орф-педагогіки у щоденній роботі з дітьми : майстер-клас для музичних керівників / Т. Бабичева // Дошкільне виховання. - 2020. - N 8. - С. 30-32.

Мета майстер-класу: ознайомити музичних керівників з іграми і вправами за системою Карла Орфа та можливостями їх застосування в щоденній практиці роботи з дошкільнятами; розвивати творчі здібності; спонукати до професійного зростання, співпраці з колегами.

Барабаш, О. Колискова для ведмедика : бінарне заняття для дітей молодшої групи / О. Барабаш, І. Шаварська // Дошкільне виховання. - 2020. - N 11. - С. 38-40.

Кращий спосіб по-справжньому відчувати мелодію, настрій, дух колискової - заспівати її. Тож дайте своїм вихованцям можливість "побути дорослими", заспокоїти і побавити ведмежа, що засумувало без мами. В основі пропонованого заняття - поєднання музичної та образотворчої діяльності, що допомагає розвивати емоційний інтелект та уяву, змалку виховувати співчуття і чуйність. Розвивати уяву, фантазію, дрібну моторику.

Скуратівський, В. У пошуках ляльки : музична казка за п'єсами "Дитячого альбому" П. Чайковського / В. Скуратівський, О. Скуратівська // Джміль. - 2020. - N 9. - С. 28-31 : іл. кольор.

Автор публікація показує дітям, як музика може продовжити дію історії, стати її частиною. Письменник і композитор діють разом - переповідають історію за допомогою слів і музики, доповнюють один одного. Так, музичні інструменти можуть передати характери персонажів, "тональність" стосунків між ними, динаміку різних подій. Звернути увагу дітей на те, що музичні інструменти різні фрагменти п'єс виконують з різною гучністю, в різних темпах, з різними інтонаціями, що відображають настрій персонажів. Запропонувати дітям уважно послухати твори та передати особливості музики за допомогою руху.

5. Ігри та свята в родинному колі та в дитячому садку



Бобрікова, О. День знань без повчань : свято-квест під відкритим небом для дітей дошкільних груп / О. Бобрікова // Дошкільне виховання. - 2020. - № 8. - С. 33-36.

Авторка статті пропонує свято-квест під відкритим небом, адже кращий початок нового навчального року - веселе свято, під час якого діти пригадають, за що вони люблять свій садочок, знову згуртуються

після довгої перерви. На малят чекають цікаві ігри та змагання, веселі пісеньки й таночки. А ще вони матимуть нагоду відновити в пам'яті й закріпити важливі здоров'язбережувальні знання та навички.

Бонь, Н. Героям слава! : сценарій свята до Дня захисника України / Н. Бонь // Джміль. - 2020. - № 10. - С. 28-31 : іл. кольор.

Дійові особи: ведуча, діти, Ілля Муромець, Добриня Микитич, Олешко Попович, Змій, козаки: Пилип, Петро, Кирило, повстанці, вороги. Діти познайомляться з билинними богатирями Київської Русі, побувають на Січі, побачать відважних повстанців минулого століття та привітають воїнів, які боронять Україну нині. Вистава допомагає розповісти про оборонців нашої країни різних часів, показати, як треба ставитися до них, навчити поважати їхню працю.

Гарбузова, Н. Гавайська вечірка : музично-фізкультурна розвага просто неба для дітей старшої групи / Н. Гарбузова, О. Потапова, О. Крючкова // Дошкільне виховання. - 2020. - № 7. - С. 34-36.

Цього спекотного літа інколи здається, що ми опинилися не в Україні, а десь ближче до екватора. Може, на Гавайях? А чому б і ні? Автори пропонують подарувати собі та своїм вихованцям веселу літню розвагу із запальними танцями та азартними рухливими іграми. Сценарій розроблено з урахуванням вимог адаптивного карантину: для однієї групи, на свіжому повітрі, без використання обладнання, яке потрібно передавати одне одному.

Корженко, Л. Хоч дистанцію тримаємо, нудьгувати не бажаємо! : рухливі ігри для дітей дошкільних груп / Л. Корженко // Дошкільне виховання. - 2020. - № 11. - С. 36-37.

Одним із викликів для педагогів дошкільця та їхніх вихованців стала необхідність дотримання суворих карантинних вимог. Де знайти цікаві ігри без атрибутів, та ще й такі, що забезпечать необхідну дистанцію між дітьми? Авторка статті пропонує поповнити свою скарбничку авторськими іграми та ігровими вправами, що допоможуть

організувати ігрову, навчально-виховну та корекційно-розвивальну роботу з дітьми як під час карантину, так і після його закінчення.

Мазник, Т. Осінь щедра на дарунки : розвага для дітей молодшої групи / Т. Мазник // Дошкільне виховання. - 2020. - № 9. - С. 30-32.

Авторка статті пропонує пречудовий вихід щодо організації одного з перших свят для малечі на початку навчального року. Запропонуйте малятам повторювати слова і рухи за ведучими і розважте мінівиставою. Скористайтеся ляльками бі-ба-бо або ж запросіть батьків зіграти ролі.

Мельник, Т. Пальчики-помагайчики : пальчикові ігри-віршики для дітей усіх вікових груп / Т. Мельник // Дошкільне виховання. - 2020. - № 7. - С. 19-21.

Пальчикові ігри корисні не лише для розвитку дрібної моторики малюків. У поєднанні з віршиками вони можуть стати незамінною складовою будь-якого заняття, спонукати дошкільнят до спілкування та активності. Своїм досвідом ділиться наша зарубіжна колега.

Нагорна, Е. Казка про коронавірус : лялькова вистава для дітей середньої та старшої груп / Е. Нагорна // Дошкільне виховання. - 2020. - № 8. - С. 28-29.

Як розповісти дошкільнятам про коронавірус та заходи безпеки, пов'язані з ним, - доступно і водночас достовірно? Звісно, у формі казки. А ще краще - театралізованої. Ляльки для пропонованої вистави знайдуться в кожній групі дитсадка, тож показати цю казочку малятам буде нескладно.

Острань, Р. Круги обертаємо, фрукти й овочі вивчаємо... : дидактичні ігри для дітей дошкільних груп / Р. Острань, Г. Музика // Дошкільне виховання. - 2020. - № 8. - С. 26-27.

Дошкільний вік - це передусім період бурхливого розвитку мовлення. Тому вкрай важливо в цей час використовувати в роботі з дітьми цікаві та ефективні технології формування мовленнєвих умінь. І допоможе в цьому чудова методика - гра "Спінер", розроблена на основі кругів Лулія. Авторки статті пропонують добірку ігор за цією методикою для використання під час вивчення лексичних тем "Овочі", "Фрукти".

Савченко, К. Теплі ранки у дружньому колі : ранкові зустрічі у вересні для дітей старшої групи / К. Савченко, Л. Пушкаренко // Дошкільне виховання. - 2020. - № 8. - С. 19-23.

Ранкові зустрічі набувають усе більшої популярності в практиці українських садочків. Адже вони не тільки невимушено вводять вихованців у тему дня, а й створюють позитивний настрій, гуртують дитячий колектив, запалюють вогник інтересу в очах малят. Миколаївці започаткували серію публікацій із досвіду системного впровадження цієї

форми роботи.

Савченко, К. Теплі ранки у дружньому колі : ранкові зустрічі у жовтні для дітей старшої групи / К. Савченко, Л. Пушкаренко // Дошкільне виховання. - 2020. - N 9. - С. 25-29.

Савченко, К. Теплі ранки у дружньому колі : ранкові зустрічі в листопаді для дітей старшої групи / К. Савченко, Л. Пушкаренко // Дошкільне виховання. - 2020. - N 10. - С. 21-25.

Савченко, К. Теплі ранки у дружньому колі : ранкові зустрічі в грудні для дітей старшої групи / К. Савченко, Л. Пушкаренко // Дошкільне виховання. - 2020. - N 11. - С. 20-25.

Поповніть свою теку ранкових зустрічей добіркою розробок на грудень. Авторки пропонують по дві зустрічі на тиждень, одна з яких вводить дітей у тему соціального спрямування, а друга - природничого. Крім того, таке ранкове спілкування в колі гуртує малят і дає кожній дитині можливість бути почутою і прийнятою в колективі.

Середняк, О. Разом з Миколаєм рік новий стрічаєм : свято для дітей старшої групи / О. Середняк // Дошкільне виховання. - 2020. - N 10. - С. 36-39.

Зима багата на свята, як жодна інша пора року. Однак, цьогоріч у зв'язку з карантинними обмеженнями відзначатимемо ми їх не так, як звикли. Аби не позбавляти дітей можливості насолодитися всіма довгоочікуваними святами, авторка пропонує чудову ідею - об'єднати День Миколая і новорічний ранок в один захід.

Сорочан, А. Гайда, малята, з м'ячами грати! : інтегроване заняття на свіжому повітрі для дітей старшої групи / А. Сорочан, В. Пустовойченко // Дошкільне виховання. - 2020. - N 7. - С. 16-18.

Мета заняття: формувати уявлення дітей про м'яч як атрибут спортивних ігор; удосконалювати вміння розрізняти м'ячі за величиною, кольором, вагою, матеріалом, способом використання та визначати їхні спільні та відмінні ознаки; вправляти в порядковій лічбі, умінні знаходити цифру, що відповідає числу; в утворенні присвійних прикметників та використанні їх у мовленні; розвивати кмітливість, уважність; виховувати інтерес та позитивне ставлення до ігор спортивного характеру, самостійність.

Тристан, А. Вечірнє коло: підсумки дня : розмова з дітьми в колі друзів / А. Тристан // Дошкільне виховання. - 2020. - N 8. - С. 24-25.

Ранкове коло в багатьох дитячих садках уже стало звичною формою роботи, з якої розпочинається день. А як щодо його завершення? Не менш важливе завдання педагога - допомогти вихованцям здійснити рефлексію пережитого за день. Тож регулярні вечірні кола теж мають стати доброю традицією. Навіщо, коли і, головне, як їх варто

проводити, розповідає авторка статті.

Шалда, Н. Палички-виручалочки : освітня діяльність на прогулянці для дітей середньої та старшої групи / Н. Шалда // Дошкільне виховання. - 2020. - N 7. - С. 10-13.

Мета: формувати знання дітей про правила безпечної поведінки на ігровому майданчику, наслідки необачних дій під час ігор з палицями. Навчати малят корисних, цікавих та безпечних ігор зі звичайними палицями. Розширювати уявлення про можливості практичного застосування палиць в іграх та різних життєвих ситуаціях.

6. Сімейне виховання. Робота з родиною



Бех, І. Педагогічно-сімейна спільнота: партнерство заради дитини / І. Бех // Дошкільне виховання. - 2020. - N 10. - С. 3-6.

Співпраця з родинами вихованців - один із пріоритетних напрямів роботи закладу дошкільної освіти. Лише налагодивши відкрите й прозоре спілкування з батьками, можна перетворити їх із замовників і спостерігачів на партнерів та активних учасників освітнього процесу. Про важливість такої роботи і можливості її здійснення розповідає відомий науковець.

Ковальчук, Л. Дорослі й малюки мандрують разом залюбки : туристичний похід для дітей старшої групи та їхніх батьків / Л. Ковальчук, В. Загорудько, Л. Денисенко // Дошкільне виховання. - 2020. - N 10. - С. 28-31.

Спільне дозвілля - найкращий спосіб зблизити дорослих і дітей, сім'ї вихованців і педагогів. Авторка статті пропонує організувати похід вихідного дня в природу: з веселими іграми, руханками, справжнім туристичним обладнанням і смачнющим кулешем, звареним на багатті. Нехай це стане початком доброї традиції як для родин вихованців.

Литвяк, Н. Навіщо дітям дорослі? : конструктивна критика VS руйнівна похвала / Н. Литвяк // Психолог дошкільця. - 2020. - N 7/8. - С. 62-67.

Бути батьками, вихователями, учителями та просто дорослими, які виховують дитину - це і радість, і хвилювання, і відповідальність. А навіщо дітям дорослі? Їхнє завдання - допомогти дитині стати щасливою, успішною, сильною. Але як іти до цієї мети, на жаль, знає не кожен. Тому автор статті пропонує дієві поради, які ви можете використовувати.

Петриченко, Н. Місточки взаємодії та довіри : співпраця з батьками: погляд педагога / Н. Петриченко // Дошкільне виховання. - 2020. - № 10. - С. 26-27.

Нібито для всіх очевидно, що мета в батьків малят і педагогів ЗДО спільна - виховання всебічно розвиненої гармонійної особистості. Як і те, що реалізувати її можна лише в тісній активній взаємодії. У чому ж причина непорозумінь між батьками і вихователями, що виникають в останні роки дедалі частіше? Своїми роздумами ділиться досвідчений педагог-практик.

7. Робота з особливими дітьми



Рекомендації щодо створення інклюзивного освітнього середовища, зокрема універсального дизайну та розумного пристосування будівель, приміщень та прибудинкових територій, в закладах дошкільної освіти : Лист МОН України від 25.06.2020 № 1/9-348 // Дошкільне виховання. - 2020. - № 8. - С. 1-4 : вкл. л.

Щодо надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дітям з особливими освітніми потребами закладами освіти в літній період : Лист МОН України від 04.06.2020 № 1/9-302 // Дошкільне виховання. - 2020. - № 7. - С. 3-4 : вкл. л.

* * *

Краузе, В. Голос мовчазної дитини : налагоджуємо комунікацію / В. Краузе // Психолог дошкільця. - 2020. - № 7/8. - С. 68-71.

Навчання, виховання, соціальна реабілітація дітей з інвалідністю передбачає, зокрема, формування і розвиток у них новинок спілкування з однолітками та дорослими, оскільки спілкування є для дитини важливим джерелом самопізнання та пізнання світу, засобом засвоєння норм і правил соціальної взаємодії. Важливим аспектом є вміння налагодження комунікації із будь-якими дітьми, незалежно від їхніх особливостей. Автор статті пропонує познайомитись з дієвими способами комунікації.

Кацика, І. Є. Формування соціально-побутової компетентності дітей з ООП / І. Є. Кацика // Дитина з особливими потребами : Інклюзивна освіта. Дефектологія. Корекційна педагогіка. - 2020. - № 11. - С. 25-31.

Щоб закласти основи для формування соціально-побутової компетентності та соціальних навичок у дітей з ООП, роботу слід починати вже з дітьми раннього дошкільного віку і продовжувати її впродовж усього шкільного життя.

Косаренко, О. В. Нормативно-правові документи, що регулюють організацію інклюзивного навчання в закладах освіти України /

О. В. Косаренко // Дитина з особливими потребами : Інклюзивна освіта. Дефектологія. Корекційна педагогіка. - 2020. - N 8. - С. 2-4.

Інклюзивна освіта передбачає створення освітнього середовища, яке б відповідало потребам і можливостям дитини, незалежно від особливостей її психофізичного розвитку. Концепція інклюзивної освіти відображає одну з головних демократичних ідей - усі діти є цінними й активними членами суспільства.

Косаренко, О. В. Особливості психодіагностичної роботи практичного психолога з дітьми з особливими освітніми потребами / О. В. Косаренко // Дитина з особливими потребами : Інклюзивна освіта. Дефектологія. Корекційна педагогіка. - 2020. - N 6. - С. 2-3.

У процесі діагностики слід звертати увагу на поведінку дитини в групі, спостерігати за особливостями її взаємодії з однолітками або дорослими, вести індивідуальні спостереження за дитиною з метою вивчення її індивідуальних особливостей, схильностей, інтересів та потреб, аналізувати період адаптації, складати груповий або індивідуальний план розвивальної роботи з урахуванням виявлених особливостей дитини, надавати рекомендації щодо організації навчальної та виховної діяльності з дітьми з особливими освітніми потребами та доцільними методами і формами роботи з ними.

Косаренко, О. В. Підвищення продуктивної взаємодії педагогів із дітьми з особливими освітніми потребами в сучасних умовах : тренінг для працівників дошкільної освіти, які працюють із дітьми з особливими освітніми потребами / О. В. Косаренко // Дитина з особливими потребами : Інклюзивна освіта. Дефектологія. Корекційна педагогіка. - 2020. - N 7. - С. 26-31.

Мета: підвищення продуктивної взаємодії педагогів щодо гармонійного розвитку та виховання дітей з освітніми потребами розвитку в закладі дошкільної освіти (ЗДО); формування вмій та навичок до роботи з ними; підвищення професійної компетентності педагогів.

■ Організація навчально-виховного процесу дітей із порушеннями мовлення

Якимчук, Г. Логопед онлайн : організація дистанційної роботи з дітьми із порушеннями мовлення / Г. Якимчук // Дошкільне виховання. - 2020. - N 8. - С. 13-15.

Випробування дистанційною роботою нині доводиться проходити більшості педагогів. Та в налагодженні освітньої онлайн-взаємодії з малятами, що мають особливі потреби, є свої нюанси. Про те, як організувати ефективні дистанційні заняття з дітьми з мовленнєвими

порушеннями, розповідає з власного досвіду авторка статті.

▪ **Організація навчально-виховного процесу дітей із порушеннями зору**

Безкоровайна, Л. М. Про своє здоров'я дбай змалечку : конспект корекційного заняття для дітей 4-го року життя з порушеннями зору / Л. М. Безкоровайна // Дитина з особливими потребами : Інклюзивна освіта. Дефектологія. Корекційна педагогіка. - 2020. - № 6. - С. 11-12.

Мета заняття: розвивати зорову координацію, окомір, зорову увагу, просторові та сенсорні вміння, координацію рухів, співдружність у роботі руки та ока, аналітико-синтетичну діяльність, дрібну моторику рук, тактильні відчуття, мисленнєві процеси, мовлення; нагадати про безпечне та корисне перебування на вулиці та в приміщенні, про догляд за своїми речами; сприяти розвитку вміння використовувати набуті знання; виховувати слухняність, небайдужість до свого здоров'я, бажання прийти на допомогу.

Безкоровайна, Л. М. "Ростуть кущики в садочку" : конспект корекційного заняття для дітей 6-го року життя з порушеннями зору / Л. М. Безкоровайна // Дитина з особливими потребами : Інклюзивна освіта. Дефектологія. Корекційна педагогіка. - 2020. - № 6. - С. 4-6.

Мета заняття: розвивати зорову координацію, окомір, сенсорні і просторові вміння, предметне співвідношення слова та образу, мисленнєві процеси, тактильні відчуття, співдружність у роботі руки та ока, фіксацію погляду; аналізуюче спостереження, дрібну моторику рук.

Богульська, І. М. Психологічна підтримка і допомога дітям з особливими потребами (вадами зору) : інтерактивне заняття для батьків / І. М. Богульська // Розкажіть онуку. - 2020. - № 10. - С. 19-20

Мета заняття: сприяти формуванню в учасників навичок психологічної підтримки і допомоги дітям з особливими потребами; поглиблювати знання з питань розвитку дітей з вадами зору; сприяти формуванню інклюзивних цінностей; формувати бажання виховувати дітей у гармонії, душевному спокої, рівновазі.

Виноградова, С. В. Подорож у казку "Курочка ряба" : конспект корекційного заняття для дітей 4-го року життя з порушенням зору / С. В. Виноградова // Дитина з особливими потребами : Інклюзивна освіта. Дефектологія. Корекційна педагогіка. - 2020. - № 7. - С. 11-12.

Мета заняття: розвивати зорове, слухове, дотикове сприймання, мовленнєве дихання, звуконаслідування, темп мовлення; збагатити словник дітей прикметниками - ознаками пір'їнок, словом «крупка»; удосконалювати вміння відповідати на запитання за змістом казки;

співвідносити тіньове та кольорове зображення; виховувати звукову культуру мовлення.

Граудс, І. С. Чарівні олівці: заняття-квест для дітей з порушеннями зору (II молодша група) / І. С. Граудс // Розкажіть онуку. - 2020. - N 6/7. - С. 32.

Мета заняття: сприяти розвитку логічного мислення, окоміру, уяви, мовлення, моторики рук, кольоророзпізнавальних і форморозрізнявальних функцій очей; вчити розрізняти поняття «один», «багато»; групувати предмети за кольором та орієнтуватись на площині; збагатити словник дітей узагальнюючим словом «різнокольорові» та назвами кольорів.

Одарченко, Л. М. Чарівна країна дитинства : конспект корекційного заняття з розвитку мовлення та слуху для дітей 6-го року життя з порушенням зору / Л. М. Одарченко // Дитина з особливими потребами : Інклюзивна освіта. Дефектологія. Корекційна педагогіка. - 2020. - N 7. - С. 8-10.

Мета заняття: продовжувати формувати знання дітей про іграшки; розширювати словниковий запас на основі поглиблення знань про навколишній світ; розвивати мовлення дітей, фонематичний слух, зорове, слухове, дотикове сприймання; логічне мислення, пам'ять, співдружність руки та ока, дрібну моторику рук; виховувати увагу, дбайливе ставлення до іграшок.

▪ **Організація навчально-виховного процесу дітей із синдромом Дауна**

Косаренко, О. В. Індивідуальна розвивальна робота з дітьми із синдромом Дауна / О. В. Косаренко // Дитина з особливими потребами : Інклюзивна освіта. Дефектологія. Корекційна педагогіка. - 2020. - N 9. - С. 4-7.

Мета: розвиток емоційно-вольової сфери; набуття комунікативних вмінь та навичок співпраці; стимулювання та активізація пізнавальної діяльності; зниження тривожності; підвищення соціально-психологічної адаптації та навчальної мотивації; розвиток дрібної моторики рук; формування сенсорного сприйняття та стимулювання головного мозку.

Косаренко, О. В. Особистісно орієнтована діяльність практичного психолога з дітьми із синдромом Дауна в інклюзивному просторі : питання - відповідь / О. В. Косаренко // Дитина з особливими потребами : Інклюзивна освіта. Дефектологія. Корекційна педагогіка. - 2020. - N 8. - С. 5-10.

Косаренко, О. В. Рекомендації батькам, педагогічним працівникам з організації навчально-виховного процесу дітей із синдромом Дауна /

О. В. Косаренко // Дитина з особливими потребами : Інклюзивна освіта. Дефектологія. Корекційна педагогіка. - 2020. - № 9. - С. 2-3.

Рекомендації батькам: пам'ятайте, що основні потреби дитини із синдромом Дауна нічим не відрізняються від потреб будь-якої іншої дитини; пам'ятайте, що дитина не повинна цілком займати ваше життя. Не ставтеся до неї, як до тягаря, що потрібно нести. Рекомендації педагогічним працівникам: ураховуйте, що головна умова, яка передує процесу навчання і виховання і супроводжує його, - обов'язкове вивчення індивідуальних особливостей кожної дитини і здійснення індивідуального підходу до кожної.

Косаренко, О. В. Фантастичні пригоди малюків : групові розвивальні заняття для дітей середнього дошкільного віку із синдромом Дауна / О. В. Косаренко // Дитина з особливими потребами : Інклюзивна освіта. Дефектологія. Корекційна педагогіка. - 2020. - № 10. - С. 16-22.

Мета заняття: розвиток навичок спілкування та співпраці; набуття комунікативних умінь; формування зорової та слухової пам'яті, логічного мислення та сенсорного сприйняття; здійснення продуктивності взаємин з однолітками; створення умов для ефективної соціалізації дітей та інтеграції їх у суспільство; зменшення тривожності та підвищення соціально-психологічної адаптації; стимулювання навчальної мотивації та загальної координації.

Косаренко, О. В. Фантастичні пригоди малюків : групові розвивальні заняття для дітей середнього дошкільного віку із синдромом Дауна: (продовж.) / О. В. Косаренко // Дитина з особливими потребами : Інклюзивна освіта. Дефектологія. Корекційна педагогіка. - 2020. - № 11. - С. 18-23.

Мета заняття: формування загальних пізнавальних процесів та емоційно-вольової сфери; розвиток комунікативної сфери; створення позитивного емоційного настрою та спільних навичок співпраці; розвиток дрібної моторики та координації рухів; розвиток тактильних відчуттів; виховання бажання спілкуватися з оточуючими.